

‘रे’ निबन्ध सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन

द.नं.

शोधार्थी

जीवन खनाल

क्याम्पस क्रमाङ्क र शैक्षिक सत्र : ....., (२०६९/२०७१)

त्रि.वि.दर्ता नं. : ६-१-११-१४२-२००६

दोस्रो वर्षको परीक्षा क्रमाङ्क र वर्ष : २१८००३३ (२०७०)

नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका निम्ति प्रस्तुत शोधपत्र

शोधपत्र प्रस्तुत गरेको मिति त्रिभुवन विश्वविद्यालय शोधपत्र भाइभा भएको मिति

वि.सं. : शिक्षाशास्त्र सङ्काय वि.सं.:

इ.सं. : जनता बहुमुखी क्याम्पस इ.सं. :

नेपाली शिक्षा विभाग

इटहरी सुनसरी

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी
स्थापित : २०४५

१०२५ - ५८१३००
५८००६४

प.सं.
च.नं.

(त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त)
व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षाशास्त्र सङ्काय

मिति:-

शोध निर्देशकको सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय, जनता बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली शिक्षा विभाग, अन्तर्गत एम.एड. दोस्रो वर्षका विद्यार्थी **जीवन खनालले** नेपाशि. ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत **'रे' निबन्ध सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन** शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । प्रस्तुत शोधपत्र सम्बन्धित तहका निमित्त उपयुक्त भएकोले आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०७६

.....

शोध निर्देशक

नवीनकुमार शर्मा

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

नेपाली शिक्षा विभाग

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

स्थापित : २०४५

(त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त)

व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षाशास्त्र सङ्काय

प.सं.
च.नं.

मिति:-

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपाशि ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ यस विभागका विद्यार्थी **जीवन खनालले** तयार पार्नु भएको 'रे' निबन्ध सङ्ग्रहको **शैलीवैज्ञानिक अध्ययन** शोधपत्र नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका निमित्त उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

हस्ताक्षर

मदनराज बराल

(विभागीय प्रमुख)

बाह्य विशेषज्ञ :

नवीनकुमार शर्मा

शोध निर्देशक

.....

.....

.....

प्रतिबद्धता पत्र

यस शोधकार्यमा कसैको सामग्री अनाधिकृत रूपमा प्रयोग गरिएको छैन । प्रस्तुत शोधपत्र अन्य कुनै पनि उपाधि वा प्रयोजनका लागि प्रस्तुत गरिएको छैन । यस्तो गरिएको पाइएमा नियमअनुसार जुनसुकै किसिमको परिणाम मेरा लागि मान्य हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

मिति :

जीवन खनाल

शोधार्थी

कृतज्ञता ज्ञापन

शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली शिक्षा विभाग, एम.एड दोस्रो वर्षको नेपाशि ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ तयार पारिएको यस शोधकार्य ('रे' निबन्ध सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन) का लागि तयार पारिएको यस शोधलाई पूर्णता दिनका लागि आफ्नो व्यस्त समयलाई पनि प्रवाह नगरी यस शोधपत्रको प्रारम्भदेखि अन्तिम समयसम्म आवश्यक प्रेरणा, महत्वपूर्ण सल्लाह, सुझाव र मार्ग निर्देशन दिनुहुने आदरणीय गुरु श्री नवीनकुमार शर्माप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

त्यसैगरी श्री जनता बहुमुखी क्याम्पस इटहरीका क्याम्पस प्रमुख श्री भोजराज श्रेष्ठ तथा विभागीय प्रमुख श्री मदनराज बराल ज्यूलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । नेपाली विभागका सम्पूर्ण शिक्षक, कर्मचारीहरूप्रति विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यस शोधपत्रलाई पूर्णता दिन हरेक क्षणमा आवश्यक सहयोग गर्नुहुने मेरा मित्रहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा यस शोधकार्यलाई पूर्णता दिन प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सबै महानुभावहरूलाई धन्यवाद दिदै प्रस्तुत शोधपत्र उचित मूल्याङ्कनका लागी जनता बहुमुखी क्याम्पस, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग समक्ष पेश गर्दछु ।

मिति :

शोधार्थी

जीवन खनाल

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

विषय सूची

अध्याय एक

शोध परिचय

क्र.सं.	पृ.सं.
१.१ पृष्ठभूमि	१-६
१.२ अध्ययनको महत्व र औचित्य	७
१.३ अध्ययनको उद्देश्य	७
१.४ अध्ययनको परिसीमा	७
१.५ पारिभाषिक शब्द	८
१.६ शोधपत्रको रूपरेखा	८

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा तथा धारणत्मक संरचना

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा	९-१३
२.२ उपयोगिता कार्यान्वयन	१४
२.३ सैद्धान्तिक / धारणत्मक संरचना	१५-१८

अध्याय दुई

अध्ययनको संरचना

३.१ अध्ययन विधि	१९
३.२ जनसङ्ख्या र नमुना छनौट	१९
३.२.१ प्राथमिक स्रोत	२०
३.२.२ द्वितीयक स्रोत	२०
३.३ तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोत	२०

अध्याय चार

व्याख्या तथा विश्लेषण

४.१ विचार विश्लेषण	२१-२४
४.२ रे निबन्ध सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन	२४
४.३ चयनका आधारमा अध्ययन	२५-३३
४.४ विचलनका आधारमा अध्ययन	३४-३५
४.२.३ समानान्तरताका आधारमा अध्ययन	३६-३८

अध्याय पाँच

निष्कर्ष र उपसंहार

५.१ निष्कर्ष	३८-४१
५.२ उपयोगिता	४१-४२
५.३ कार्यान्वयन	४२
सन्दर्भ सामग्रीहरू	

शोधसार

शोधशीर्षक : 'रे' निबन्ध सङ्ग्रहको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन

शोधार्थी : जीवन खनाल

शोध निर्देशक : श्री नवीनकुमार शर्मा

विभाग : नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, जनता बहुमुखी क्याम्पस, इटहरी

पृष्ठ सङ्ख्या : ४२

अध्याय : पाँच

शोध प्रक्रिया :

प्रस्तुत शोधपत्र नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अन्तर्गत एम.एड. दोस्रो वर्षको नेपाशि ५८९ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि तयार पारिएको हो । उक्त शोधपत्रमा 'रे' निबन्ध सङ्ग्रहमा भएको भाषिक विशिष्टताको अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ । यस शोधकार्यमा रे निबन्ध सङ्ग्रहमा रहेका १) शब्दको चयन (स्रोतका आधारमा : तत्सम शब्द, तदभव शब्द र आगन्तुक शब्द), २) वाक्यचयन (सरल वाक्य, संयुक्त वाक्य र मिश्र वाक्य), ३) विचलन (व्याकरणिक विचलन, आर्थी विचलन, ध्वनितात्विक विचलन,, भाषिका विचलन र प्रयुक्ति विचलन), ४) समानान्तरता (आन्तरिक र बाह्य) जस्ता पक्षको शैलीवैज्ञानिक अध्ययन गरिएको छ । यस शोधपत्र तयार पार्ने सन्दर्भमा मूलतः पुस्तकालयीय अध्ययन विधिको अवलम्बन गरी शैलीवैज्ञानिक विश्लेषणत्मक पद्धति अपनाइएको छ ।

जम्मा पाँच अध्यायमा संरचित यस शोधमा क्रमशः परिचय, पूर्वकार्यको समीक्षा तथा धारणत्मक संरचना, अध्ययन विधि र प्रक्रिया, नतिजा/परिणाम र छलफल, उपसंहार जस्ता अध्यायमा यो शोधपत्र तयार पारिएको छ ।